

Yliopistotutkija Olli Rosenqvist, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius

KP-YRTI seuraa aluetalouden kehitystä

Tutkijoiden yö -tapahtuma, Kokkolan kaupunginkirjasto 28.09.2018 klo 14–15

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

University of Vaasa

UNIVERSITY OF OULU

KP-YRTI – Keski-Pohjanmaan yritystilastopalvelu

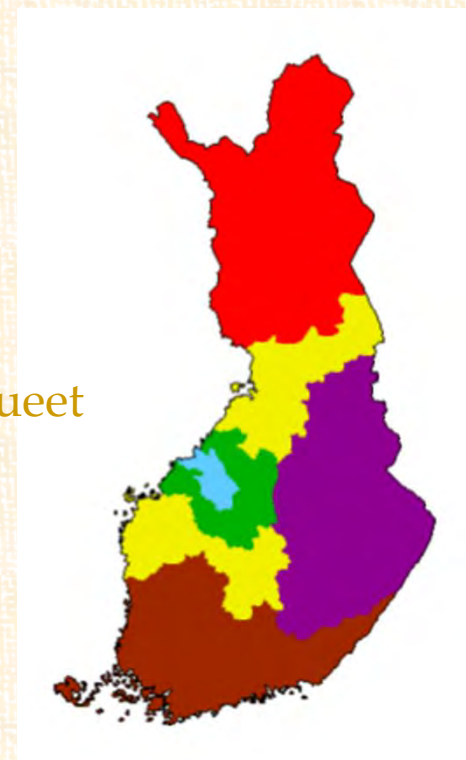
- <https://www.chydenius.fi/kp-yrti>
- ATIK-hanke, 2015–2018
- Palvelee
 - Yritysneuvontaa
 - Hankesuunnittelua
 - Hankkeiden vaikuttavuuden arviointia
 - Tulevan kehityksen ennakointia

KP-YRTI – tietosisältö

- Tilastotiedot
 - Toimipaikkamäärä
 - Henkilöstömäärä
 - Liikevaihto
 - Jalostusarvo
- Tilastoalueet
 - Keski-Pohjanmaa
 - Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnat
 - Keski-Pohjanmaan naapurimaakuntien muut alueet kuin Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnat
 - Lappi
 - Itä-Suomi
 - Etelä-Suomi
- Tilastovuodet 2013–2016, vuoden 2017 tiedot valmistuvat 2/2019

KP-YRTI -toimialat

$3 + 11 + 7 = 21$ kpl

|

80 kpl

|

< 1 000 kpl

- Päätoimialat
 - Alkutuotanto
 - Jalostus
 - Palvelut
- Valmistuspainotteiset toimialaryhmät
 - Metall- ja kemian alat yhteensä
 - Metalliala
 - Kemian ala
 - Metsäala
 - Rakennus- ja kiinteistöala
 - Mineraaliala
 - Elintarvikeala
 - Vesiliikenneala
 - Tekstiili-, vaatetus- ja nahka-ala
 - Muu tehdasteollisuus
 - Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, jäte-, ja ympäristöhuolto
- Palvelupainotteiset toimialaryhmät
 - Tukku- ja vähittäiskauppa
 - Tavaraliikenneala
 - Matkustuspalvelut
 - ICT- ja media-ala
 - Rahoitus-, vakuutus- ja kiinteistöpalvelut
 - Muut työelämäpalvelut
 - Muut kuluttajapalvelut

Yleinen kehitys ajanjaksolla 2013–2016

- Hidas elpyminen matalasuhdanteesta
- Suomessa ja myös Keski-Pohjanmaalla yritystoiminnan
 - Toimipaikkamäärä pienentyi
 - Henkilöstömäärä pienentyi
 - Liikevaihtosumma pienentyi
 - **Jalostusarvosumma kasvoi**

Toimialat yhteensä (TOL 2008: A-X)

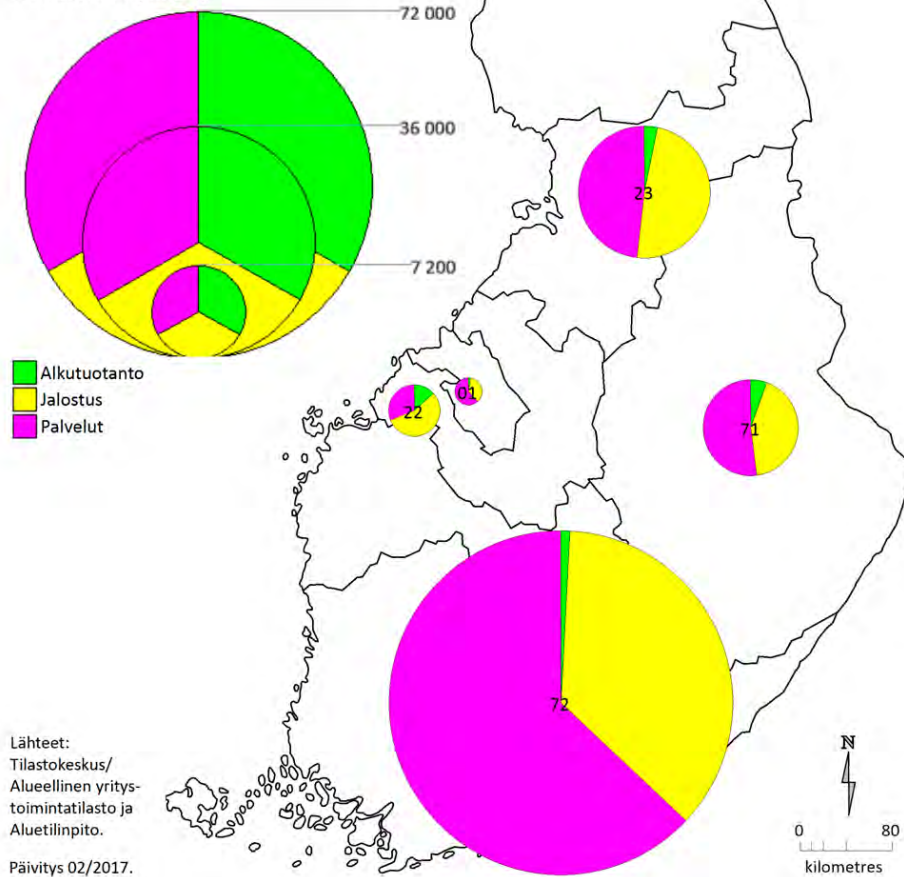

Alueet

- 01 Keski-Pohjanmaa (K-P)
- 22 K-P:n naapuriseutukunnat
- 23 K-P:n naapurimaakuntien muut alueet
- 41 Lappi
- 71 Itä-Suomi
- 72 Etelä-Suomi

Tilastovuosi 2014

Jalostusarvo (milj. €)

Toimialat yhteensä (TOL 2008: A-X)

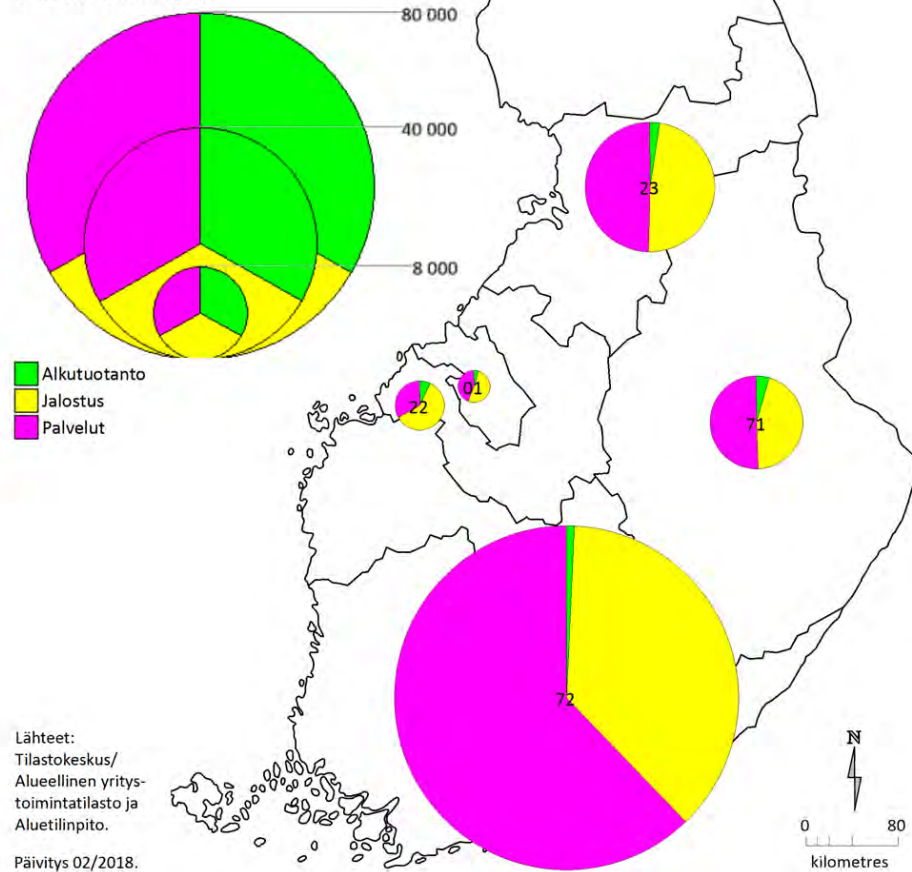

Alueet

- 01 Keski-Pohjanmaa (K-P)
- 22 K-P:n naapuriseutukunnat
- 23 K-P:n naapurimaakuntien muut alueet
- 41 Lappi
- 71 Itä-Suomi
- 72 Etelä-Suomi

Tilastovuosi 2016

Jalostusarvo (milj. €)

Keski-Pohjanmaan monipuolinen toimialarakenne

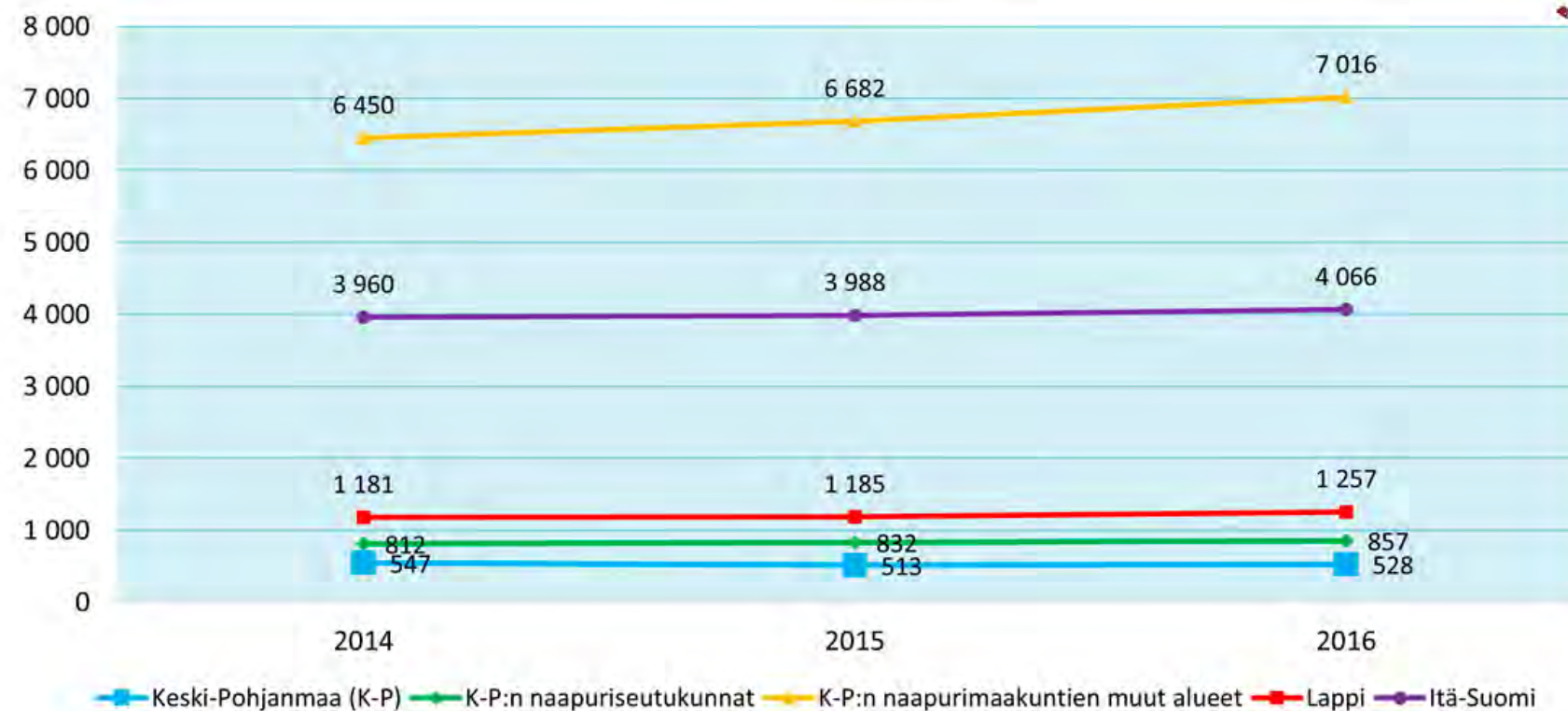
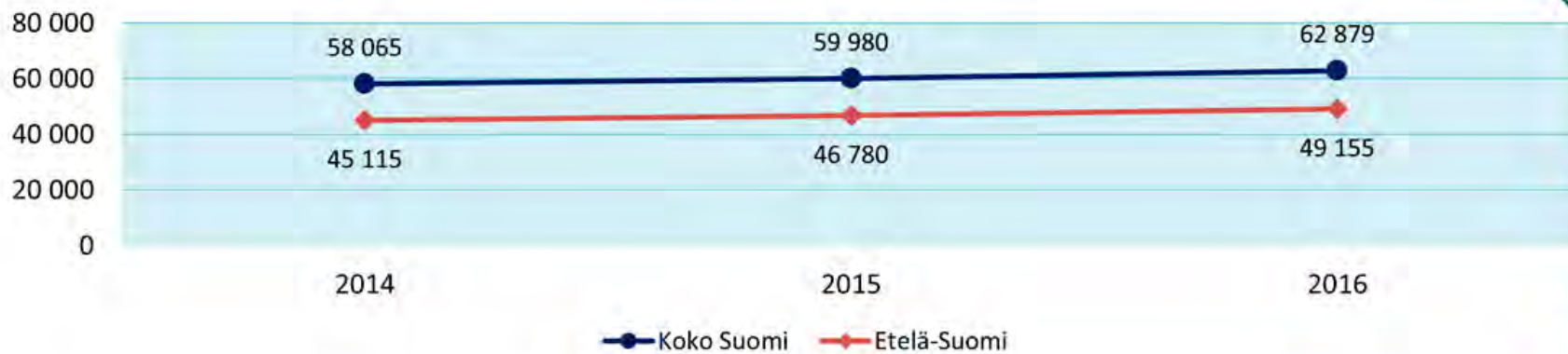
Päätoimiala	Osuus henkilöstöstä (%) vuonna 2016				Osuus liikevaihdosta (%) vuonna 2016				Osuus jalostusarvosta (%) vuonna 2016			
	KP	KP nsk	KP nmk	Suo- mi	KP	KP nsk	KP nmk	Suo- mi	KP	KP nsk	KP nmk	Suo- mi
Alkutuotanto	10	13	5	4	6	8	3	2	5	7	3	2
Jalostus	39	47	38	33	49	57	50	41	50	59	48	40
Palvelut	51	40	56	63	45	35	46	57	45	34	50	58
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kehitys päätoimialoittain 2013–2016

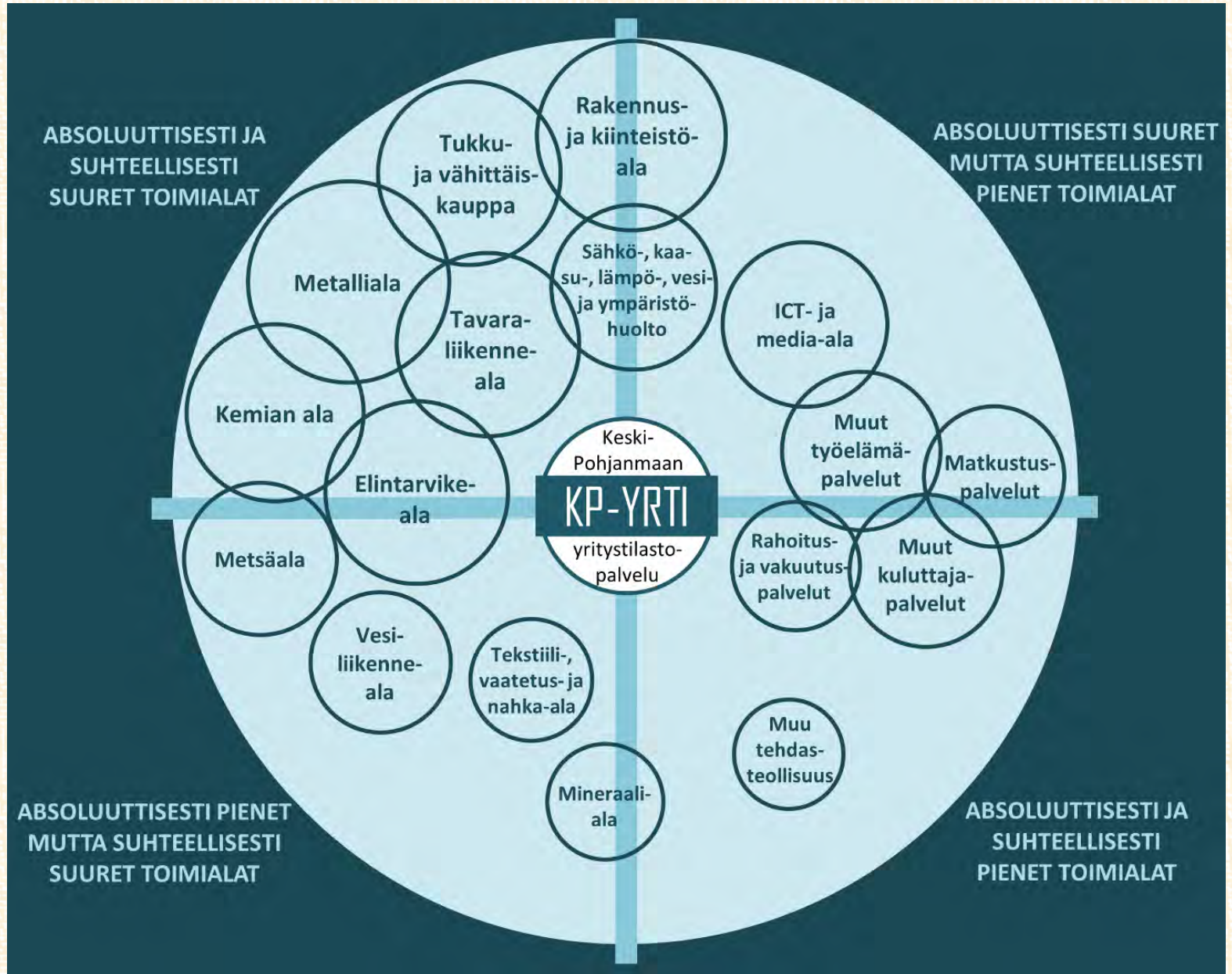
- Alkutuotanto
 - Henkilöstömäärä pienentyi kaikilla vertailualueilla
 - Liikevaihtosumma pienentyi Keski-Pohjanmaalla, sen naapurimaakunnissa ja Etelä-Suomessa, mutta kasvoi Lapissa ja Itä-Suomessa
 - Jalostusarvosumma kasvoi Keski-Pohjanmaalla ja pienentyi muilla alueilla
- Jalostus
 - Henkilöstömäärä pienentyi kaikilla vertailualueilla
 - Liikevaihtosumma pienentyi Keski-Pohjanmaalla ja Etelä-Suomessa ja kasvoi Keski-Pohjanmaan naapurimaakunnissa, Lapissa ja Itä-Suomessa
 - Jalostusarvosumma kasvoi kaikilla vertailualueilla
- Palvelut
 - Henkilöstömäärä pienentyi kaikilla muilla alueilla paitsi Keski-Pohjanmaan naapurimaakuntien muilla alueilla kuin Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa
 - Liikevaihtosumma kasvoi kaikilla muilla alueilla paitsi Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa
 - **Jalostusarvosumma pienentyi Keski-Pohjanmaalla ja kasvoi muilla alueilla**

Palvelut (TOL 2008: G-X) Jalostusarvo (milj. €)

Yleistys Keski-Pohjanmaan erikoistumisesta

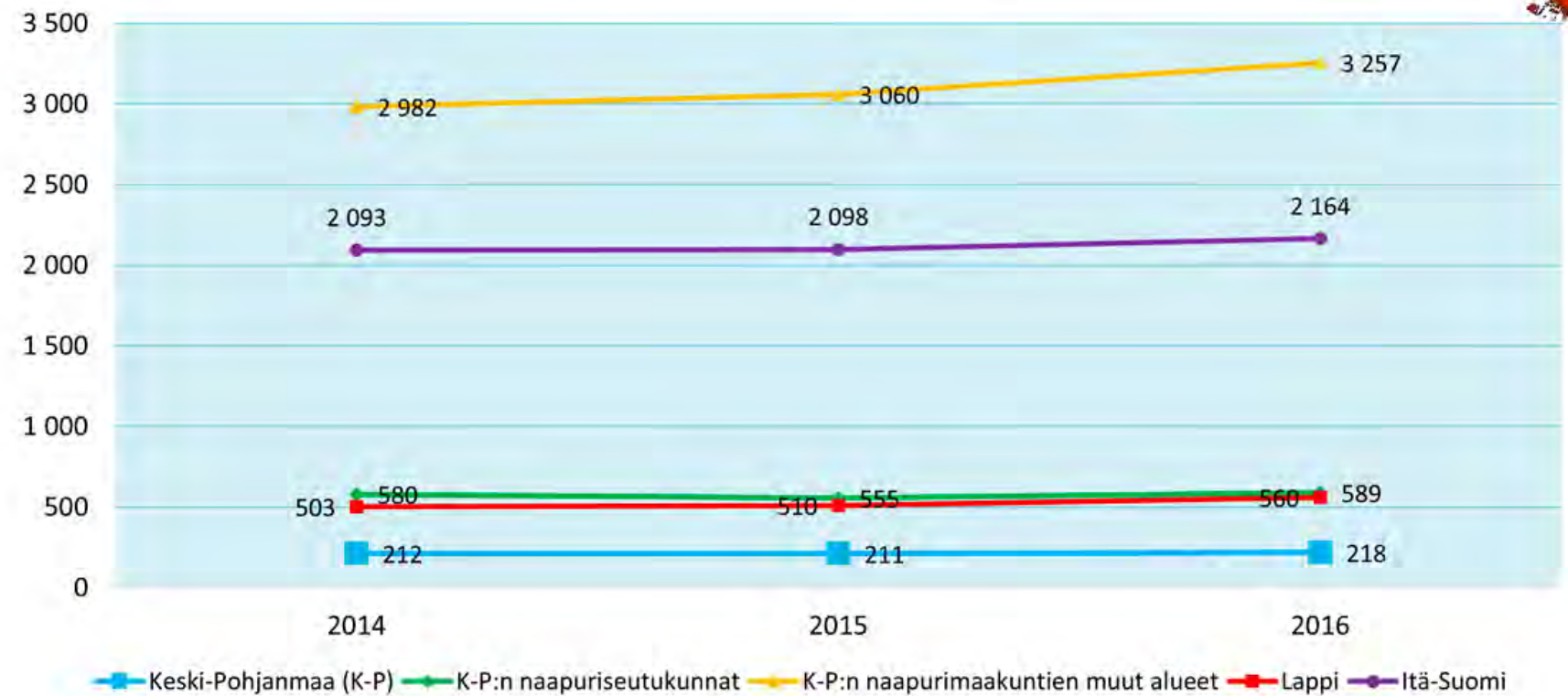
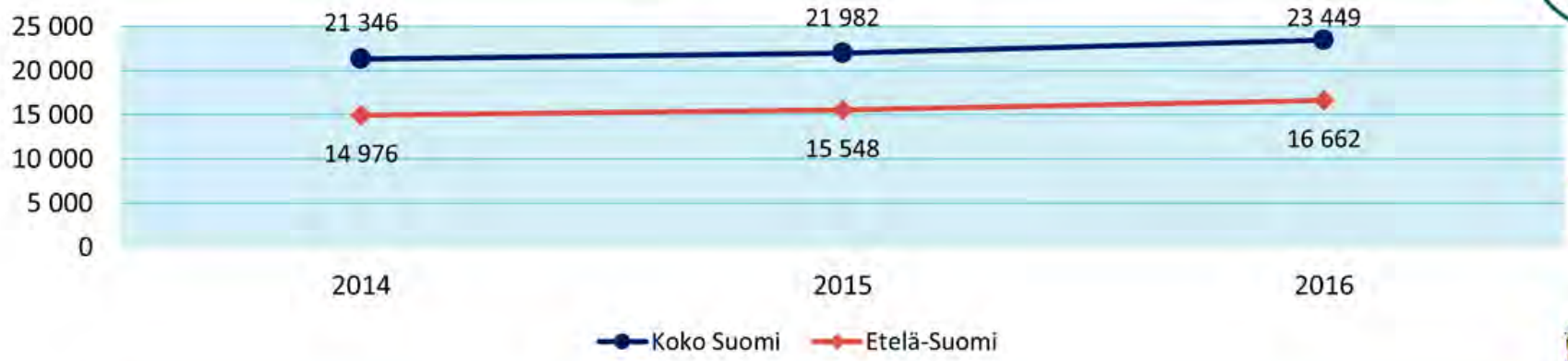

Jalostusarvon kehitys 2014–2016 Keski-Pohjanmaan suurilla erikoistumisaloilla

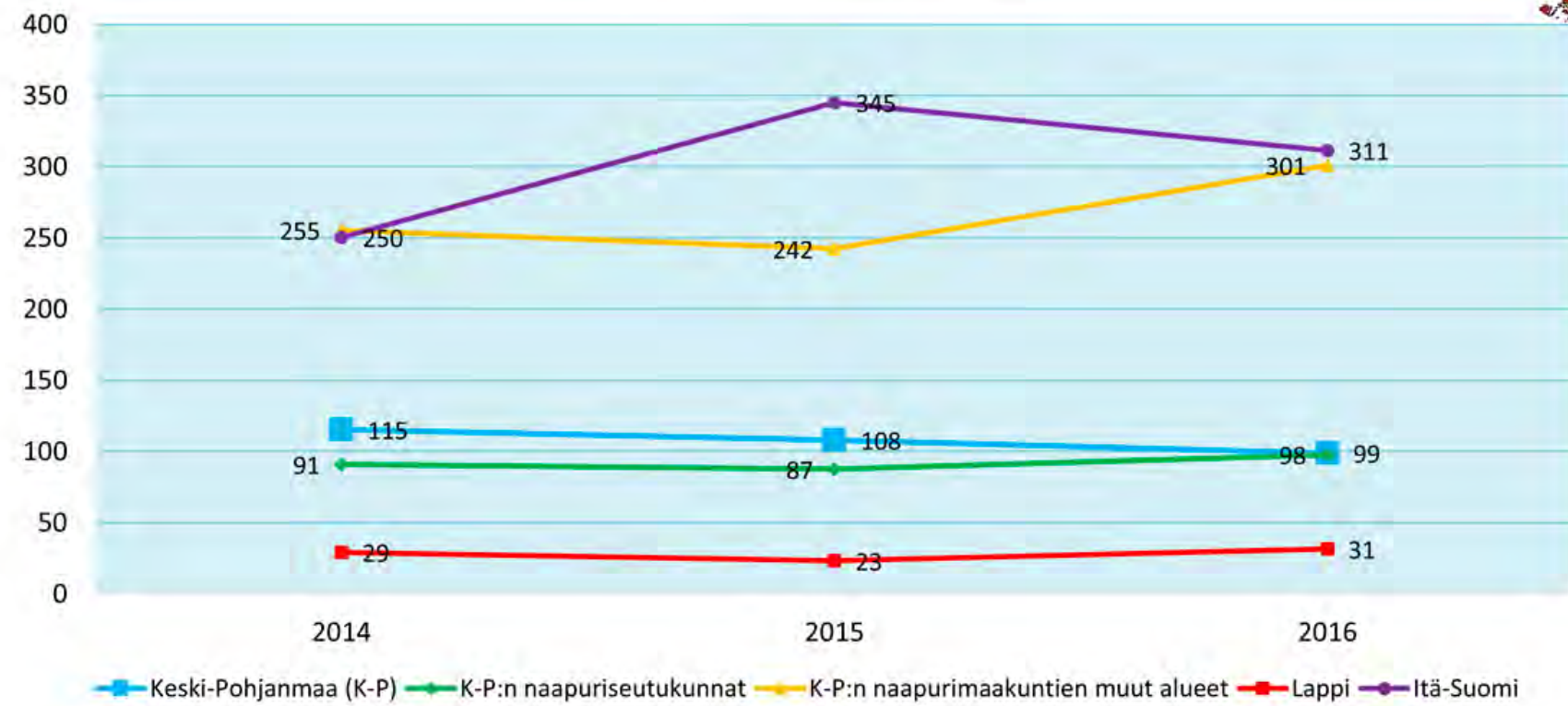
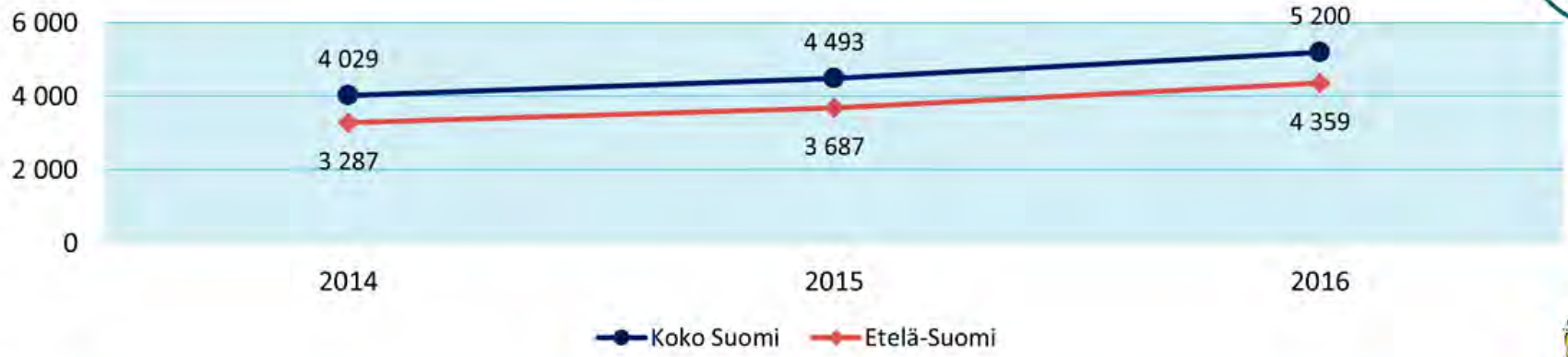
- **Kasvualat**
 - **Rakennus- ja kiinteistöala**
 - Kasvua kaikilla vertailualueilla
 - **Tukkukauppa**
 - Kasvua myös Keski-Pohjanmaan naapurimaakuntien muilla alueilla kuin Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa – muualla Suomessa pienentymistä
- **Pienentyneet alat**
 - **Metalliala**
 - Kasvua Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa, Lapissa sekä Itä- ja Etelä-Suomessa
 - **Kemianteollisuus**
 - Muilla alueilla kasvua
 - **Tavaraliikenne**
 - Kasvua Keski-Pohjanmaan naapurimaakunnissa ja koko Suomessa keskimäärin
 - **Vähittäiskauppa**
 - Kasvua Keski-Pohjanmaan naapurimaakunnissa sekä Itä- ja Etelä-Suomessa
 - **Elintarviketeollisuus**
 - Kasvua Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa, Lapissa sekä Itä- ja Etelä-Suomessa

Rakennus- ja kiinteistöala (K09) Jalostusarvo (milj. €)

Kemian alan jalostus (K05b)

Jalostusarvo (milj. €)

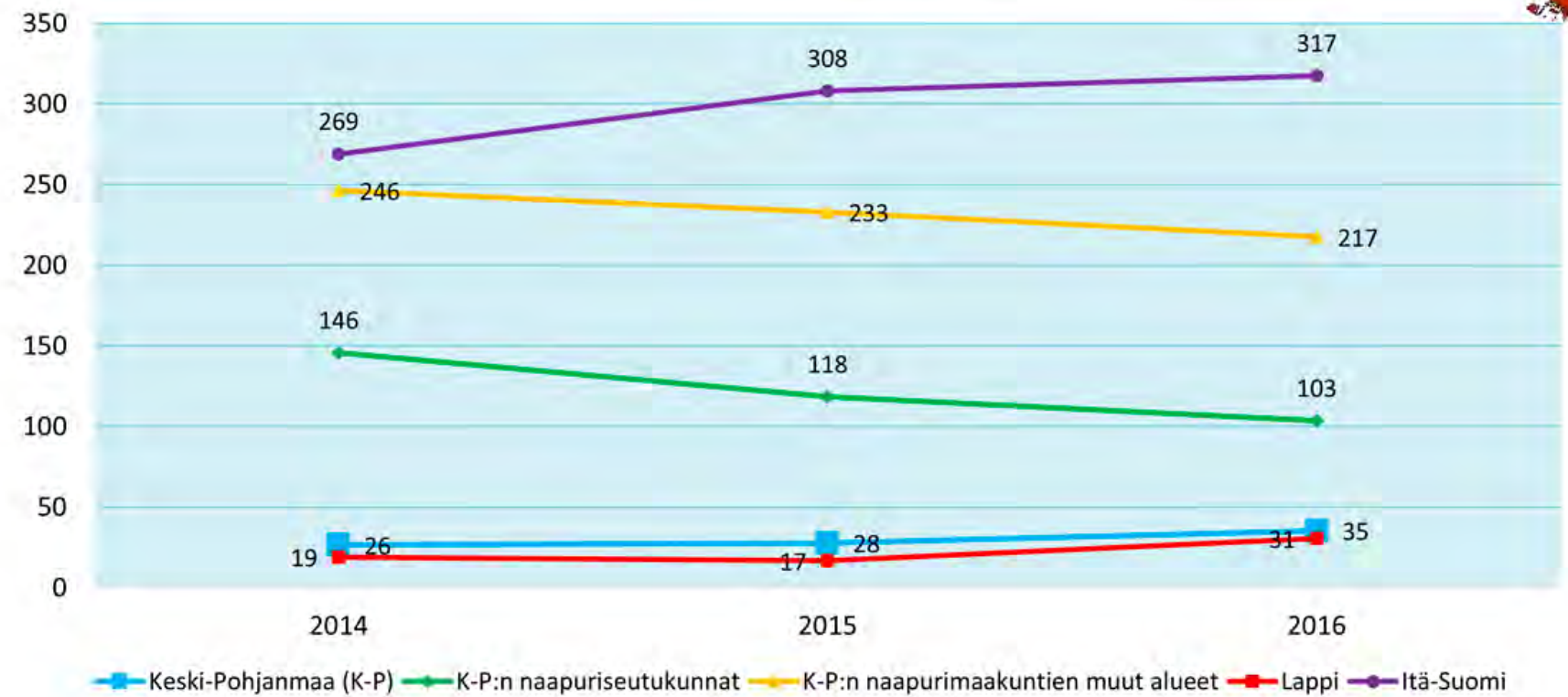
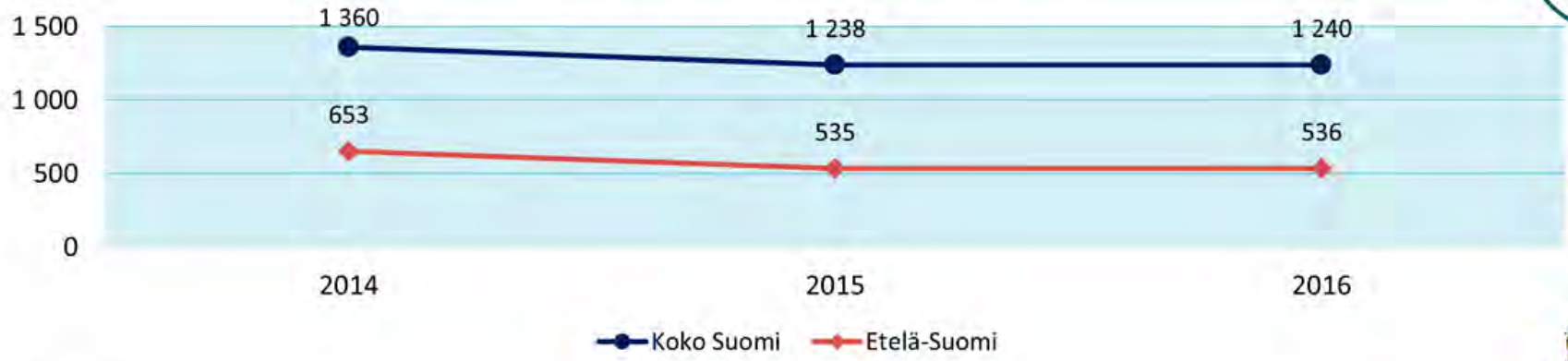

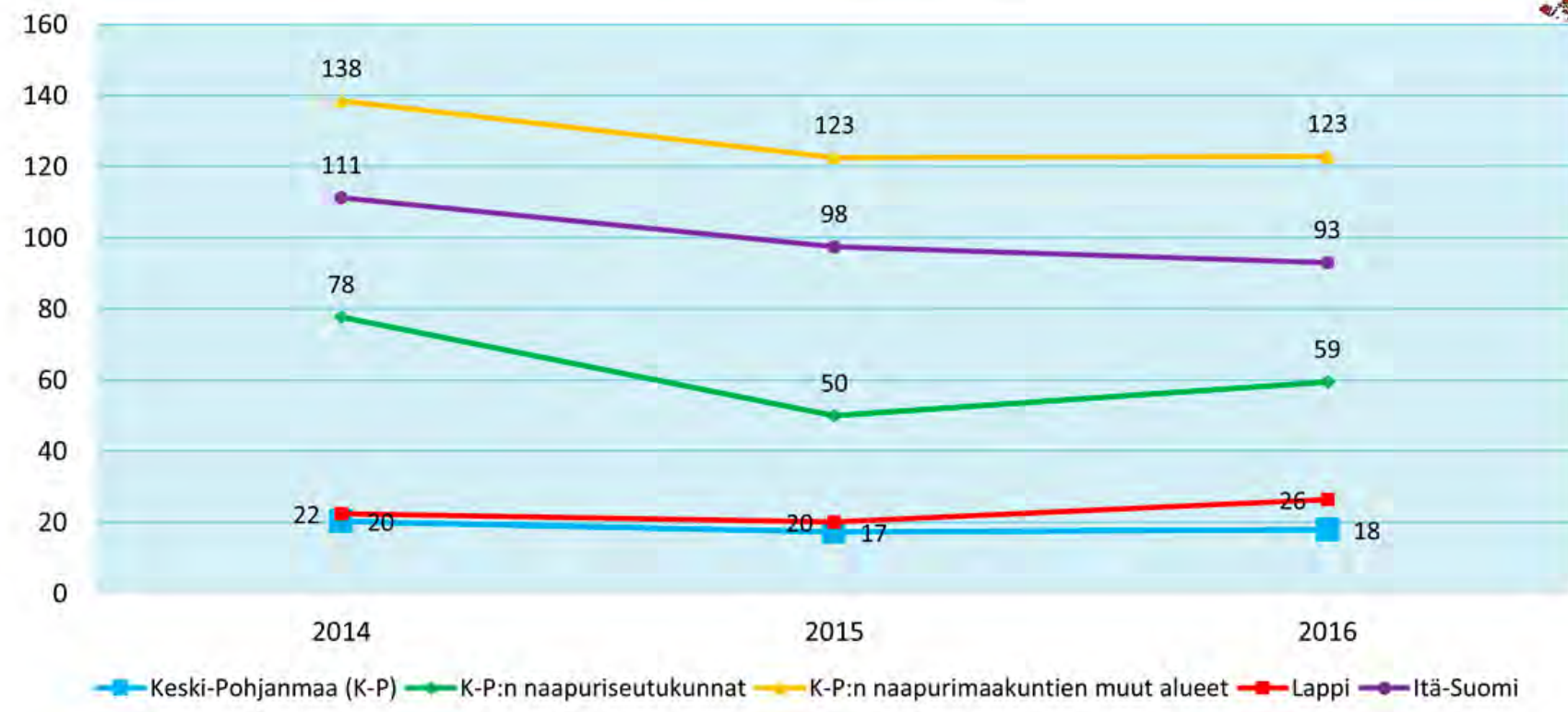
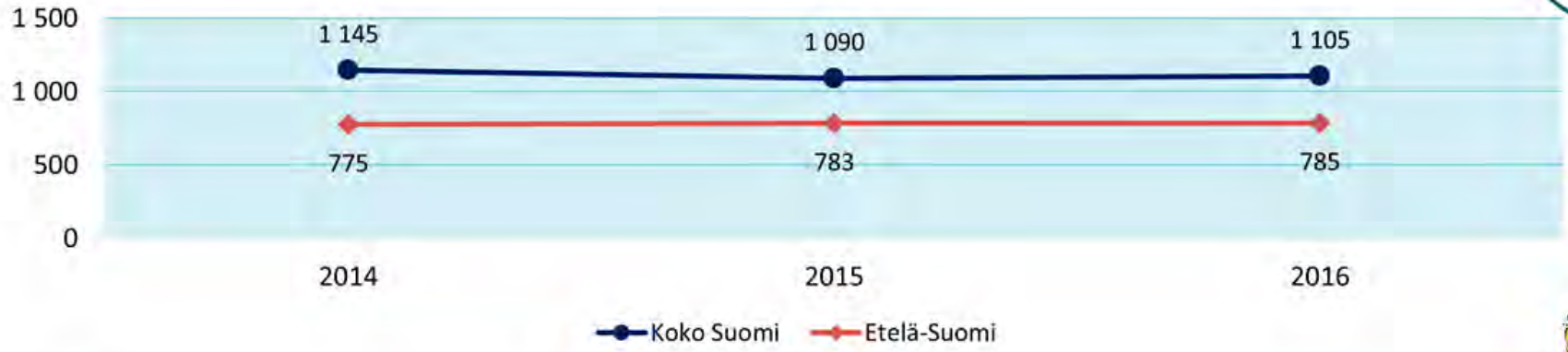
Jalostusarvon kehitys 2014–2016 Keski-Pohjanmaan pienillä erikoistumisaloilla

- **Kasvualat**
 - **Mekaaninen metsäteollisuus**
 - Kasvua myös Itä-Suomessa ja Lapissa – muualla ja koko Suomessa keskimäärin pienentymistä
 - Vene- ja laivateollisuus
 - Kasvua myös kaikilla muilla vertailualueilla paitsi Lapissa
- **Pienentyneet alat**
 - **Tekstiili-, vaatetus- ja nahka-ala**
 - Kasvua Lapissa ja Etelä-Suomessa – muualla pienentymistä
 - **Mineraaliala**
 - Kasvua Keski-Pohjanmaan naapurimaakunnissa sekä Itä- ja Etelä-Suomessa – Lapissa pienentymistä

Mekaaninen metsäteollisuus (J3) Jalostusarvo (milj. €)

Tekstiili-, vaatetus- ja nahka-ala (pl. turkistarhaus) (K02) Jalostusarvo (milj. €)

Jalostusarvon kehitys 2014–2016 Keski-Pohjanmaalla muuta Suomea harvinaisemmilla suurilla toimialoilla

• Kasvualat

- **Matkustuspalvelut (henkilöliikenne, majoitus, ravitsemistoiminta ja matkapalvelut)**
 - Kasvua kaikilla vertailualueilla
- Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto
 - Etelä-Suomessa pienentymistä – muualla kasvua
- Vesi-, jäte- ja ympäristöhuolto
 - Kasvua kaikilla muilla vertailualueilla paitsi Itä-Suomessa

• Ennallaan säilyneet alat

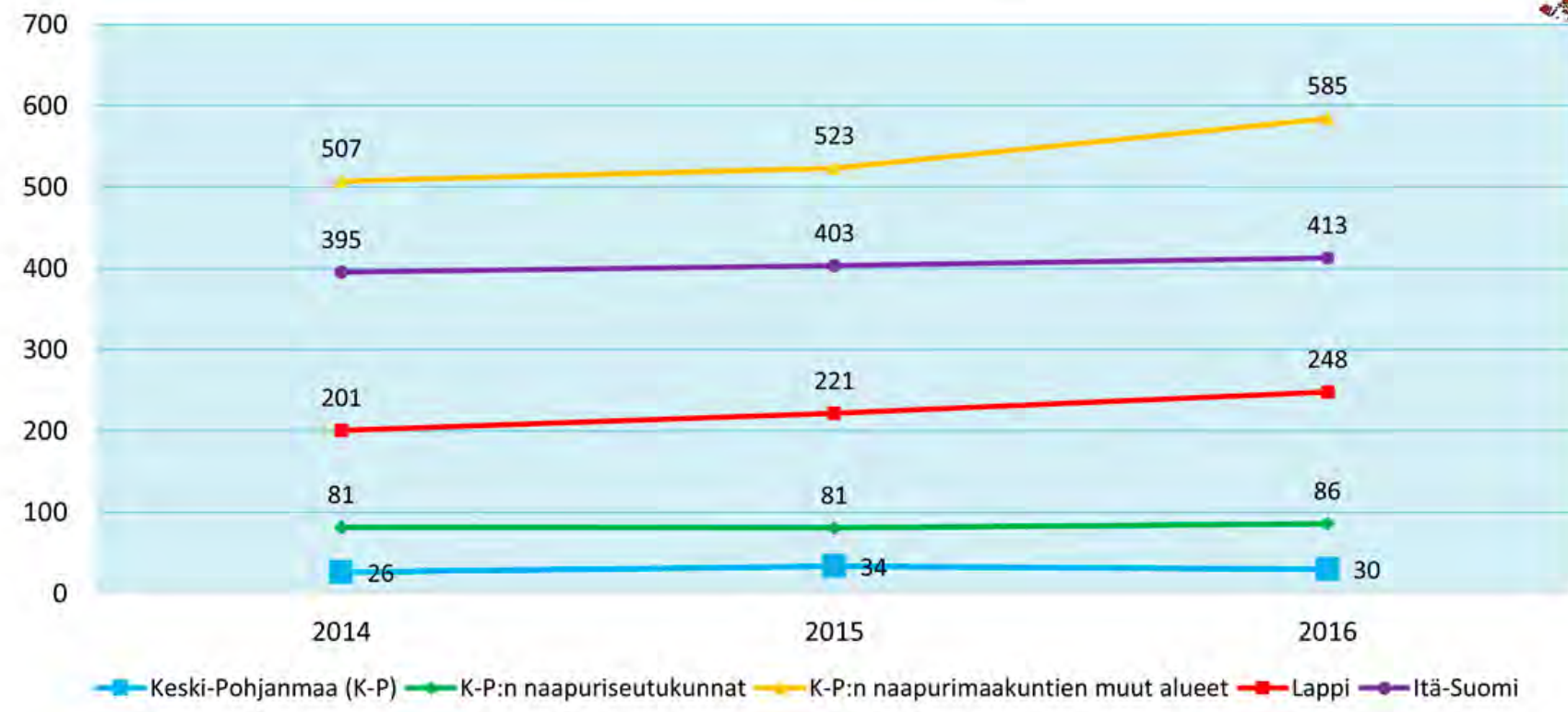
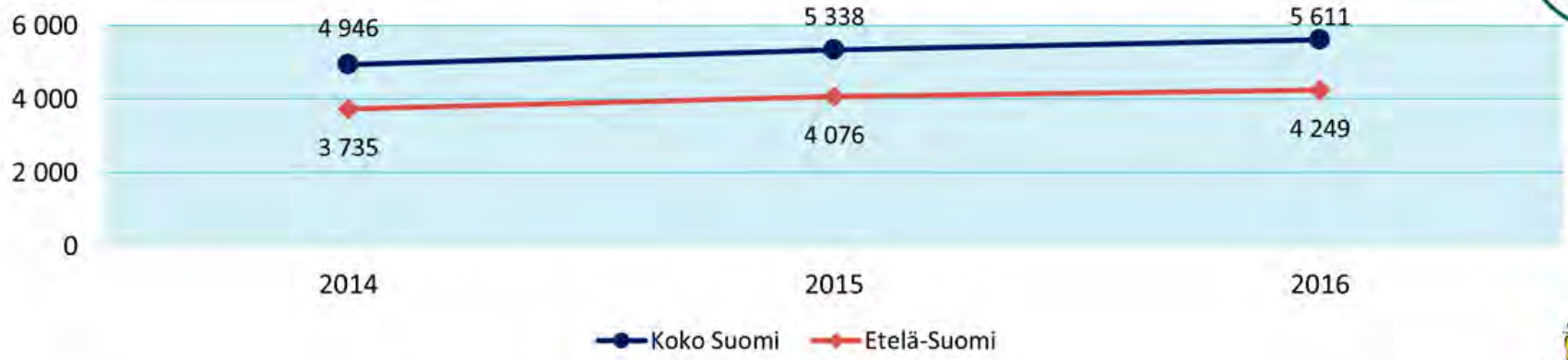
- Laki- ja laskentatoimen palvelut
 - Kasvua tai ennallaan säilymistä Keski-Pohjanmaan naapurimaakunnissa, Lapissa ja Etelä-Suomessa – Itä-Suomessa pienenemistä
- Arkkitehti-, insinööri- ja luonnontieteelliset palvelut
 - Kasvua Keski-Pohjanmaan naapurimaakuntien muilla alueilla kuin Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa sekä Itä- ja Etelä-Suomessa – Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa ja Lapissa pienentymistä.

• Pienentyneet alat

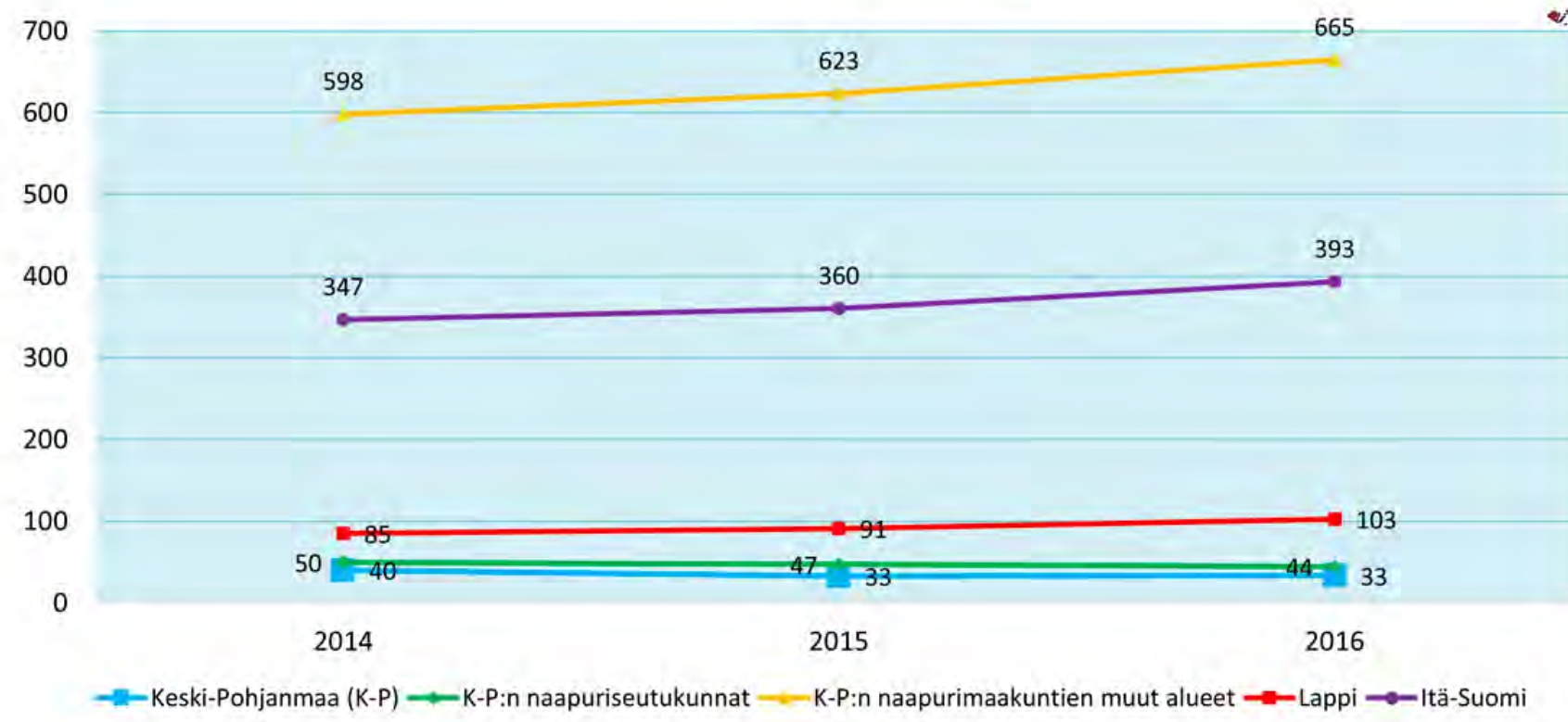
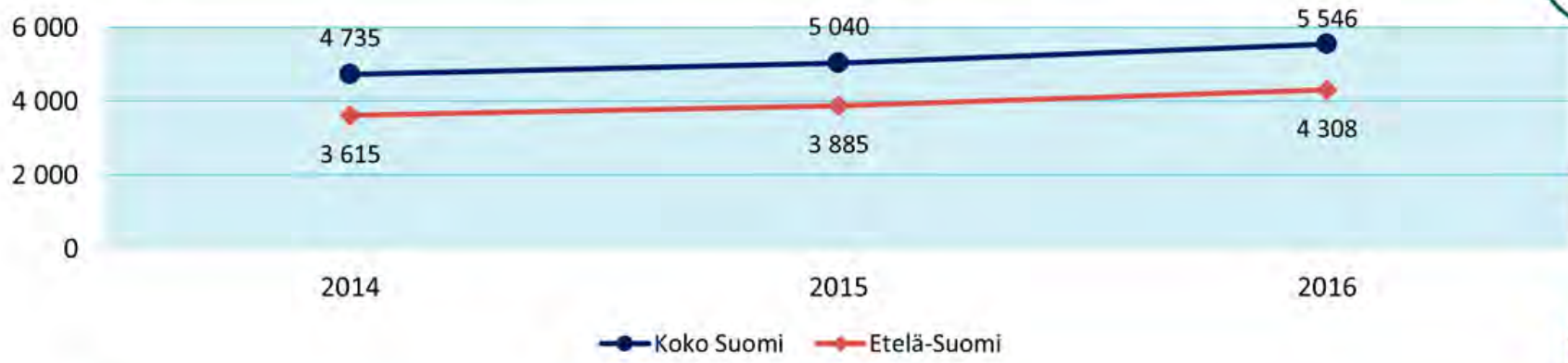
- ICT- ja media-ala
 - Kasvua Keski-Pohjanmaan naapurimaakunnissa ja Etelä-Suomessa – Lapissa ja Itä-Suomessa pienentymistä
- **Vuokraus-, leasing-, työvoima-, turvallisuus-, kiinteistöhuolto-, toimisto- ym. työelämän tukipalvelut**
 - Pienentymistä myös Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa, muualla kasvua

Matkustuspalvelut (henkilöliikenne, majoitus-, ravitsemis- ja matkapalvelut) (K17c) Jalostusarvo (milj. €)

Vuokr.-, leasing-, työvoima-, turvall.-, kiint.huolto-, toimisto- ym. työelämän tukipalv:t (P2f) Jalostusarvo (milj. €)

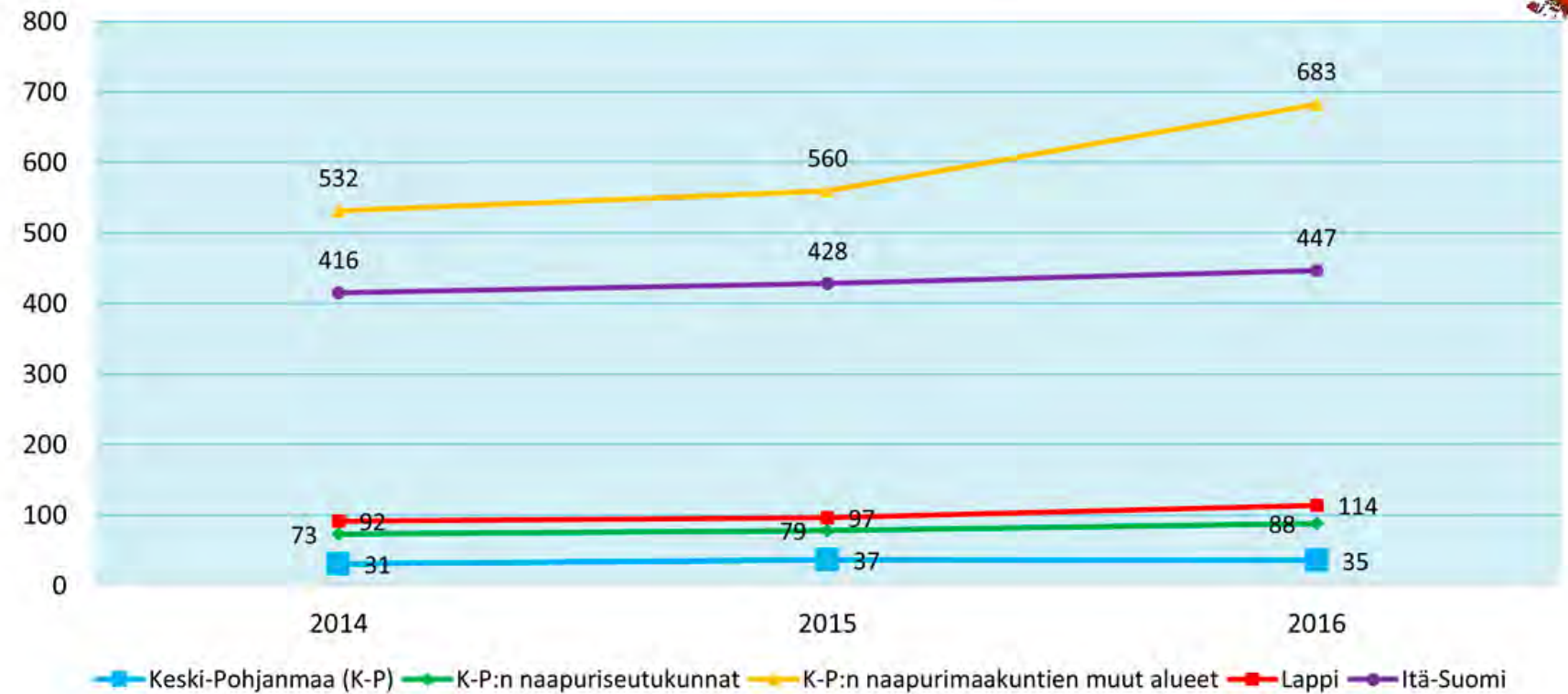
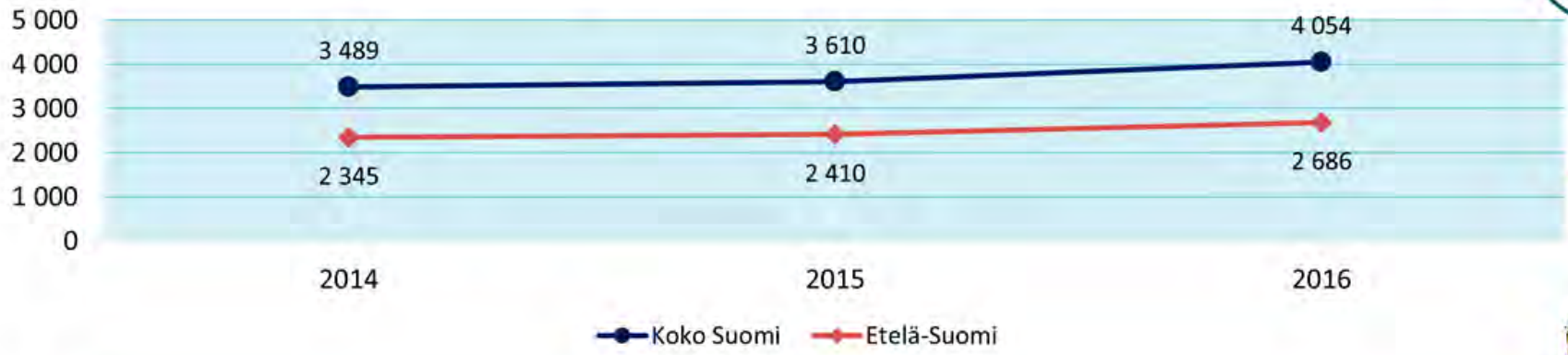

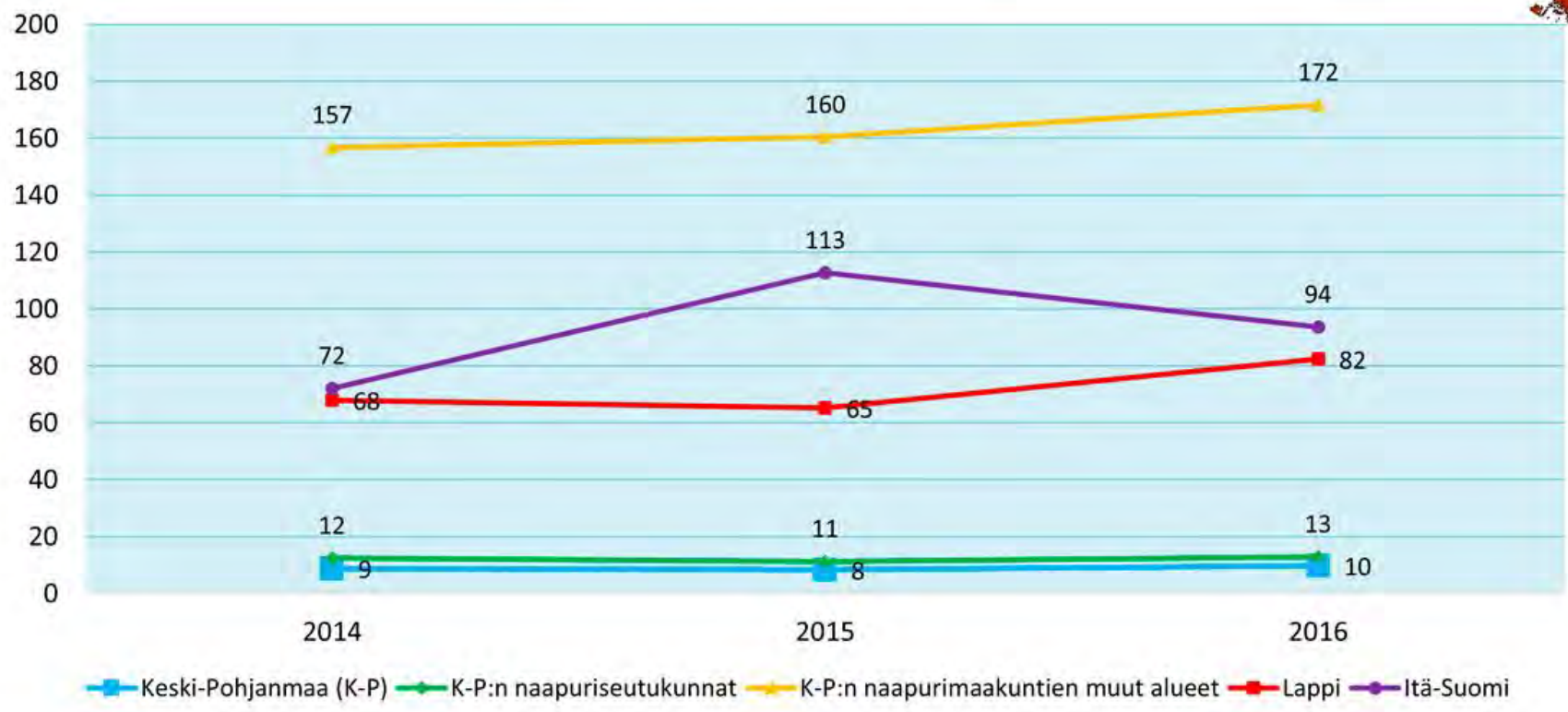
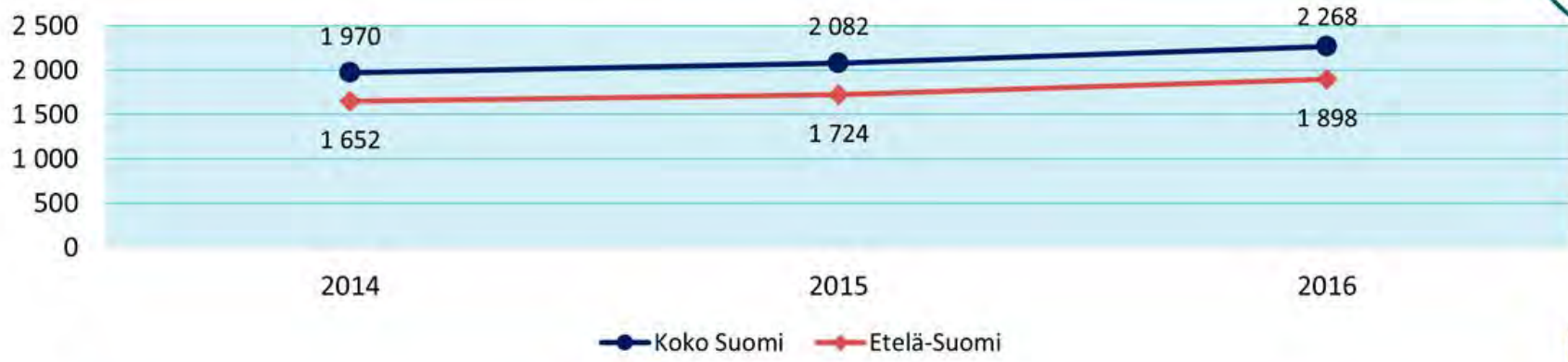
Jalostusarvon kehitys 2014–2016 Keski-Pohjanmaalla muuta Suomea harvinaisemmilla pienillä toimialoilla

- **Kasvualat**
 - **Sosiaali- ja terveystalvet**
 - Kasvua kaikilla vertailualueilla
 - **Virkistys-, kulttuuri- ja liikuntatalvet**
 - Kasvua kaikilla vertailualueilla
 - Muu tehdasteollisuus (jossa Keski-Pohjanmaalla keskeisiä ovat esimerkiksi painaminen ja urheiluvälineiden valmistus)
 - Kasvua kaikilla muilla vertailualueilla paitsi Itä-Suomessa
- **Ennallaan säilyneet alat**
 - Vuokraus-, leasing-, koulutus-, korjaus-, kampaamo-, pesula- ym. kuluttajatalvet
 - Kasvua Itä-Suomessa ja Lapissa – pientymistä Keski-Pohjanmaan naapurimaakuntien muilla alueilla kuin Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa ja Etelä-Suomessa
- **Pientyneet alat**
 - Rahoitus- ja vakuutustoiminta
 - Kasvua Keski-Pohjanmaan naapurimaakuntien muilla alueilla kuin Keski-Pohjanmaan naapuriseutukunnissa sekä Itä- ja Etelä-Suomessa

Terveys- ja sosiaalipalvelut (P3f) Jalostusarvo (milj. €)

Virkistys-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut (P3g) Jalostusarvo (milj. €)

Yhteenveto toimialojen kehityksestä jalostusarvolla mitattuna Keski-Pohjanmaalla vuodesta 2014 vuoteen 2016

- **Kasvualat**

- Rakennus- ja kiinteistöala
- Tukkukauppa
- Mekaaninen metsäteollisuus
- Vene- ja laivateollisuus
- Matkustuspalvelut (henkilöliikenne, majoitus, ravitsemistoiminta ja matkapalvelut)
- Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto
- Vesi-, jäte- ja ympäristöhuolto
- Sosiaali- ja terveystoiminta
- Virkistys-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut
- Muu tehdasteollisuus

- **Ennallaan säilyneet alat**

- Laki- ja laskentatoimen palvelut
- Arkkitehti-, insinööri- ja luonnontieteelliset palvelut
- Vuokraus-, leasing-, koulutus-, korjaus-, kampaamo-, pesula- ym. kuluttajapalvelut

- **Pienentyneet alat**

- Metalliala
- Kemianteollisuus
- Tavaraliikenne
- Vähittäiskauppa
- Elintarviketeollisuus
- Tekstiili-, vaatetus- ja nahka-ala
- Mineraaliala
- ICT- ja media-ala
- Vuokraus-, leasing-, työvoima-, turvallisuus-, kiinteistöhuolto-, toimisto- ym. työelämän tukipalvelut
- Rahoitus- ja vakuutus-toiminta

Johtopäätöksiä ja pohdintaa jalostusarvotietojen pohjalta

- Kasvualoja vuosina 2014–2016 olleet toimialat, jotka ovat maakunnassa harvinaisempia kuin Suomessa keskimäärin (poikkeuksena mekaaninen metsäteollisuus ja veneteollisuus)
- Perinteiset vahvat erikoistumisalat ovat pienentyneet
- Alueen kehittyminen on kohdentunut mieluummin aluetalouden heikkouksien korjaantumiseen kuin vahvuuksien vahvistumiseen
- Aluekehittämisen panostukset biotalouden, kemian alan ja digitalisaation edistämiseen – milloin näkyvät yritystoiminnan kasvuna?
- Työelämä- ja kuluttajapalvelujen huono kokonaiskehitys Keski-Pohjanmaalla verrattuna Suomen muihin alueisiin – palvelut vetovoimatekijänä?

ATIK-hanke kiittää!

<https://www.chydenius.fi/atik/>

Lisätietoja:

Olli Rosenqvist, FT, dosentti
Yliopistotutkija
Jyväskylän yliopisto, Kokkolan
yliopistokeskus Chydenius
PL 567, 67701 Kokkola
Puh. 040 805 4429
Sp. oli.rosenqvist@chydenius.fi

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

